

POSTANOWIENIE

Dnia 17 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska (przewodniczący)

SSN Mirosław Bączyk (sprawozdawca)

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie ze skargi T. L.

o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 17 lipca 2013 r., sygn. I ACa [...]

wydanym w sprawie z powództwa T. L.

przeciwko P. K.

o ustalenie, zapłatę i zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 17 marca 2016 r.,

zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 4 sierpnia 2015 r., sygn. akt I ACa [...],

1. oddala zażalenie;

2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego;

3. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] radcy prawnemu B. N. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) zł powiększoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 4 sierpnia 2015 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę o wznowienie postępowania wniesioną przez T. L. od prawomocnego wyroku tego Sądu z dnia 17 lipca 2013 r. (sprawa o sygn. I ACa [...]). W wyroku tym oddalono apelację skarżącego (powoda) wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 20 grudnia 2012 r. Jako podstawy skargi powód ostatecznie wskazał art. 401 § 2 k.p.c., art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c. i art. 403 § 2 k.p.c. w zw. z art. 404 k.p.c. Zdaniem skarżącego, przewidziany w art. 407 § 1 k.p.c. termin należy liczyć od dnia 20 maja 2015 r., gdyż powód w tym dniu dowiedział się o prawomocnym umorzeniu wspomnianego postępowania karnego.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, przewidziany w art. 407 § 1 k.p.c. termin do wniesienia skargi nie może być liczony od dowiedzenia się o prawomocnym umorzeniu postępowania karnego w sprawie o oszustwo postanowieniem z dnia 19 maja 2015 r. Takie umorzenie nie jest bowiem w danym przypadku podstawą wznowienia. Do umorzenia doszło z tej przyczyny, że subsydiarny akt oskarżenia T. L. został wniesiony po upływie właściwego terminu.

Sąd Apelacyjny analizował wskazane przez skarżącego przyczyny wznowienia postępowania i doszedł do wniosku, że one jednak nie wystąpiły. Wyrok w sprawie, w której powód domaga się wznowienia, nie został uzyskany za pomocą przestępstwa, gdyż czyn nie został ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, a nie zachodzi przesłanka w postaci umorzenia postępowania z innych przyczyn niż brak dowodów (art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c.). Nie wystąpiła także podstawa przewidziana w art. 403 § 2 k.p.c. Skarżący nie powołał w skardze żadnych okoliczności, które świadczyłyby o tym, że nie miał przy dołożeniu należytej staranności możliwości w toku poprzedniego postępowania uzyskania wiedzy o opisywanych przez siebie okolicznościach. Co więcej, nie wyjaśnił też tego, jaki wpływ na rozstrzygnięcie miałyby opisane w skardze okoliczności.

W zażaleniu skarżącego podniesiono naruszenie art. 410 § 1 w zw. z art. 407 ust. 1 k.p.c., art. 410 § 1 k.p.c. w zw. z art. 401 § 2 k.p.c., art. 403 § 1 pkt 2

k.p.c., art. 403 § 2 k.p.c. i art. 404 k.p.c. Skarżący wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarżący potwierdza, że czas dowiedzenia się o podstawach złożenia skargi wiąże z dniem dowiedzenia się o umorzeniu postępowania karnego w sprawie o oszustwo, tj. z dniem 20 maja 2015 r. Potwierdza też, że podstawy wznowienia postępowania wywodził z treści art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 404 k.p.c. (na s. 3 zażalenia podano chyba omyłkowo art. 401 pkt 2 k.p.c.) i z art. 403 § 2 k.p.c.

Sąd Apelacyjny trafnie wyjaśnił, dlaczego nie można było przyjąć zachowania terminu do wniesienia skargi przewidzianego w art. 407 § 1 k.p.c. Bieg tego terminu zaczyna się bowiem od „dowiedzenia się o podstawie wznowienia postępowania”, a podstawą taką nie jest – wbrew twierdzeniom skarżącego w zażaleniu – sam fakt umorzenia wspomnianego postępowania karnego w sprawie o oszustwo. Stanowisko takie uzasadnia treść art. 404 k.p.c., zgodnie z którym czym innym jest sama informacja o podstawie wznowienia przewidzianej w art. 401 § 1 pkt 2 k.p.c., a czym innym podejmowanie odpowiednich środków prawnych (postępowań) w celu wykazania takiej podstawy (uzyskania odpowiedniego prejudykatu).

Sąd Apelacyjny wyjaśnił także, jak należy rozumieć podstawę wznowienia postępowania określoną w art. 403 § 1 pkt 2 k.p.c. (uzyskanie wyroku za pomocą przestępstwa) w zw. z art. 404 k.p.c. Taka podstawa wznowienia musi być zawsze wykazana odpowiednim, prawomocnym wyrokiem skazującym (prejudykatem), a tylko wyjątkowo w art. 404 k.p.c. wskazano sytuacje, w których taki wyrok nie będzie niezbędny. Sąd Apelacyjny trafnie zaznaczył, że umorzenie postępowania karnego (w sprawie o zarzucane przez stronę powodową stronie pozwanej oszustwo) z powodu wniesienia tzw. subsydiarnego aktu oskarżenia po upływie przewidzianego terminu do jej wniesienia nie jest objęte dyspozycją art. 404 k.p.c. Do umorzenia takiego doszło bowiem z przyczyn leżących po stronie samego powoda, bowiem działanie pełnomocnika procesowego stanowią działania samej strony postępowania.

Skarżący został wezwany zarządzeniem z dnia 7 lipca 2015 r. do wskazania okoliczności świadczących o występowaniu także dalszej podstawy wznowienia (art. 403 § 2 k.p.c.) oraz określenia wpływu tych okoliczności na treść rozstrzygnięcia. Okoliczności te zostały przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia (s. 3). Sąd Apelacyjny prawidłowo stwierdził, że podane okoliczności nie mogą w żaden sposób być traktowane jako nowe okoliczności faktyczne i środki dowodowe w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. W zażaleniu strony skarżącej ograniczono się jedynie do ogólnego stwierdzenia o innej ocenie tych okoliczności przez skarżącego. Brak natomiast szczegółowej, odpowiednio pogłębionej argumentacji prawnej w tym zakresie. Tymczasem taka argumentacja jest niezbędna, jeżeli bierze się pod uwagę rygorizm prawny, jaki musi być zachowany w związku z właściwym ujęciem podstaw wznowienia postępowania jako szczególnego środka zaskarżenia. Nawet – jak sugeruje skarżący – „zbiorcza ocena” podawanych przez niego w skardze okoliczności nie może prowadzić do wniosku, że wystąpiła podstawa wznowienia określona w art. 403 § 2 k.p.c.

W tej sytuacji Sąd Najwyższy oddalił zażalenie powoda jako nieuzasadnione (art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c.).

O kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnięto stosownie do postanowień art. 394¹ § 1 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., §§ 6, 2 i 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...) (Dz.U. 2013, poz. 490 ze zm.), a także na podstawie §§ 6, 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (...) (Dz.U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.).

db

l.n